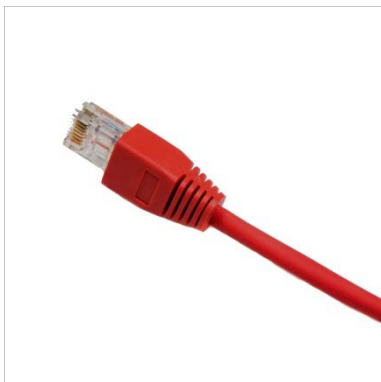

MEDIERNES UDVIKLING 2015
I DANMARK

SPECIALRAPPORT
Medieetik

Udarbejdet af:

*Mark Blach-Ørsten
Jannie Møller Hartley
Sofie Flensburg
Maria Bendix Olsen*

Center for Nyhedsforskning

CBIT

Roskilde Universitet

Januar 2015

Sammenfatning

Med denne rapport præsenteres resultaterne af en omfattende kortlægning af danske mediers etik – projektet "Medieetik".

Undersøgelsen består af følgende dele: 1) En analyse af Pressenævnets praksis siden nævnets oprettelse i 1992, 2) En kortlægning af de danske nyhedsmediers interne retningslinjer og en komparativ undersøgelse af disse retningslinjer over tid, 3) et survey blandt journalister samt 4) en interviewundersøgelse med journalister og redaktører.

Det er disse forskellige del-undersøgelser, der danner baggrund for de resultater, der fremhæves i det følgende:

Pressenævnsanalyse

- Begrænset vækst i antallet af pressenævnsager fra 1992 til 2012.
- Andelen af klager fra erhvervs personer og over erhvervsstof er større i 2012 end i 1992 og 2002, mens andelen af klager der omhandler kriminaljournalistik er mindre i 2012 end i 1992.
- Manglende forelæggelse er den mest almindelige begrundelse for kritik, men en stigende andel kendelser kritiserer medierne for mangelfuld research (7 procent af kendelserne var i 1992 begrundet med mangelfuld research, mens 24 pct. var det i 2012).
- Pressenævnsager har ifølge de interviewede journalister ikke redaktionelle konsekvenser, men nogle af journalisterne peger på, at sagerne har ændret deres måde at arbejde på.

Kortlægning af interne etiske retningslinjer

- Antallet af etiske retningslinjer udarbejdet af medierne selv er steget markant i løbet af de senere år, og 65 procent af de undersøgte nyhedsmedier har nedskrevne regler.
- De mest detaljerede etiske retningslinjer findes på landsdækkende medier – særligt morgenaviserne og public service medierne. Mediernes egne retningslinjer ligger ofte i forlængelse af de vejledende regler for god presseskik og handler om det journalistiske indhold.
- Få fritstående netmedier (22 procent) har sammenlignet med andre medietyper nedskrevne retningslinjer. 62 procent af de fritstående netmedier og 55 procent af de netmedier, der hører under et andet medie, er tilmeldt Pressenævnet.

Survey

- En stor del af journalisterne i spørgeskemaundersøgelsen støtter op om, at medierne har egne etiske retningslinjer. Næsten alle er imod, at kilder betales for interview eller oplysninger.

- Til gengæld er de spredt i spørgsmålet om, hvorvidt journalister må være medlemmer af partier, og om de bør skifte mellem journalistisk arbejde og strategisk pressearbejde.
- Flest vurderer, at morgenaviserne prioriterer etik højt, mens formiddagsaviserne ifølge respondenterne ikke prioriterer etik særligt højt.
- 52 procent af de adspurgte journalister har ikke oplevet nogle sanktioner som følge af overskridelse af presseetiske regler.

Interviewundersøgelse

- De interviewede journalister beskriver både medieetik som konkrete regler, der skal overholdes, og som en del af det journalistiske håndværk, der mere ligger på rygraden.
- De interviewede journalister oplever generelt, at der er kommet mere fokus på medieetik på deres redaktion, og at etiske spørgsmål jævnligt diskuteres på redaktionsmøder og i efterkritikken.
- Omvendt peger de på, at de kan blive pressede af redaktører eller kolleger til at gå på kompromis med etikken på grund af konkurrencen med andre medier.
- Nogle journalister oplever, at professionelle aktører fx PR-bureauer står klar med grydeklare artikler, som kan blive bragt på grund af tidspres og konkurrence.

I rapporten uddybes disse resultater, ligesom de vil blive nærmere analyseret på en række specifikke dimensioner. Vi har blandt andet foretaget en række sammenligninger mellem forskellige mediegrupper og typer af journalister, og det overordnede billede er, at man kan tale om en journalistisk etik, der går på tværs af mediegrupper og journalister, hvor enigheden om, hvad der er god etisk praksis, er forholdsvis ens.

På samme måde er Pressenævnets praksis også forholdsvis ensartet over tid, selvom der dog kan spores en tendens til, at flere virksomheder er blevet mere opmærksomme på, hvordan de kan bruge Pressenævnet. Mange af mediernes interne retningslinjer for etik er en udspecificering af de vejledende presseetiske regler for det enkelte medie.

Hvordan man fortolker rapportens mange konklusioner vil naturligvis afhænge af, hvilket presseetisk ideal man har. Men journalisternes stærke bevidsthed om presseetikken, det øgede antal interne retningslinjer i mediehusene og journalister og redaktørers opbakning til Pressenævnet må overordnet fortolkes positivt for dansk journalistik anno 2014. Til gengæld kan der også påpeges problemer, særligt hvad angår manglende konsekvenser af overtrædelser af presseetikken, at det stadig hurtigere nyhedskredsløb på mange måder presser etikken, samt at mange af de nye netmedier ikke har det samme fokus på medieetik, som de traditionelle, etablerede mediehus.

Mark Blach-Ørsten   Jannie Møller Hartley   Sofie Flensburg   Maria Bendix Olsen
Center for Nyhedsforskning, CBIT, Roskilde Universitet, januar 2015